ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2020/879 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 23ης Ιουνίου 2020

για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 897/2014 όσον αφορά ειδικές διατάξεις για την ευθυγράμμιση των διατάξεων εφαρμογής των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας με συγκεκριμένα μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας ([1]), και ιδίως το άρθρο 12 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης ([2]), και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 2,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η υλοποίηση των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας στο πλαίσιο τόσο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας όσο και του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (ΕΕΣ), σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 897/2014 της Επιτροπής ([3]), επηρεάστηκε από τις συνέπειες της πανδημίας COVID-19 με πρωτόγνωρο τρόπο. Η εν λόγω έκτακτη κατάσταση πρέπει να αντιμετωπιστεί με συγκεκριμένα μέτρα, τα οποία θα πρέπει να επιτρέπουν στα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των ταχέως αναδυόμενων αναγκών με ευέλικτο και αποτελεσματικό τρόπο όσον αφορά τους τομείς που πλήττονται περισσότερο, όπως η υγειονομική περίθαλψη, οι επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, και η αγορά εργασίας, και να προωθούν την κοινωνικοοικονομική ανάκαμψη στους τομείς των προγραμμάτων.

(2) Μέτρα συγκρίσιμα με εκείνα που θεσπίζονται με τους κανονισμούς (ΕΕ) 2020/460 ([4]) και (ΕΕ) 2020/558 ([5]) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τα οποία επί του παρόντος εφαρμόζονται στα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας στο πλαίσιο του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, θα πρέπει να εφαρμόζονται στα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας.

(3) Για την ελάφρυνση των δημοσιονομικών επιβαρύνσεων που βαρύνουν τις συμμετέχουσες χώρες ή τους δικαιούχους της συνδρομής της ΕΕ στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19, ο κανόνας της συγχρηματοδότησης δεν ισχύει για τη συνεισφορά της Ένωσης όσον αφορά τις δαπάνες που πραγματοποιούνται και καταβάλλονται, όπως αναφέρεται στους ετήσιους λογαριασμούς του προγράμματος για τη λογιστική χρήση που αρχίζει την 1η Ιουλίου 2020 και λήγει στις 30 Ιουνίου 2021.

(4) Λόγω της συσσώρευσης καθυστερήσεων στην έναρξη της περιόδου προγραμματισμού και της περαιτέρω επιβράδυνσης της υλοποίησης των έργων που προκαλούνται από την πανδημία COVID-19, η προθεσμία της 31ης Δεκεμβρίου 2021 για την υπογραφή όλων των συμβάσεων εκτός από τα έργα υποδομής που έχουν ήδη ολοκληρωθεί θα πρέπει να παραταθεί κατά ακόμη ένα έτος, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022. Για τους ίδιους λόγους, οι δραστηριότητες έργων που χρηματοδοτούνται από τα προγράμματα δεν αναμένεται να λήξουν στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Συνεπώς, η προθεσμία αυτή θα πρέπει να παραταθεί κατά ακόμη ένα έτος, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

([1]) ΕΕ L 77 της 15.3.2014, σ. 27.

([2]) ΕΕ L 77 της 15.3.2014, σ. 95.

([3]) Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 897/2014 της Επιτροπής, της 18ης Αυγούστου 2014, για τον καθορισμό των ειδικών διατάξεων εφαρμογής των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας (ΕΕ L 244 της 19.8.2014, σ. 12).

([4]) Κανονισμός (ΕΕ) 2020/460 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 30ής Μαρτίου 2020, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και (ΕΕ) αριθ. 508/2014 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την κινητοποίηση επενδύσεων στα συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των κρατών μελών και σε άλλους τομείς των οικονομιών τους για την αντιμετώπιση της επιδημικής έκρηξης της COVID-19 (Πρωτοβουλία Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορονοϊού) (ΕΕ L 99 της 31.3.2020, σ. 5).

([5]) Κανονισμός (ΕΕ) 2020/558 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2020, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την παροχή έκτακτης ευελιξίας στη χρήση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την αντιμετώπιση της επιδημικής έκρηξης της COVID-19 (ΕΕ L 130 της 24.4.2020, σ. 1).

(5) Λόγω των διάφορων μέτρων περιορισμού που εφαρμόζονται στις συμμετέχουσες χώρες, ενδέχεται να είναι δύσκολο ή και αδύνατο για τις ελεγκτικές αρχές να διενεργούν επιτόπιους ελέγχους και να εφαρμόζουν στατιστική μέθοδο δειγματοληψίας για ορισμένο χρονικό διάστημα. Κατά συνέπεια, όσον αφορά τη λογιστική χρήση από την 1η Ιουλίου 2019 έως την 30ή Ιουνίου 2020, θα πρέπει να επιτρέπεται στις ελεγκτικές αρχές να κάνουν χρήση μη στατιστικής μεθόδου δειγματοληψίας.

(6) Η επιλογή των έργων μπορεί να γίνει μέσω ανάθεσης χωρίς πρόσκληση υποβολής προτάσεων σε εξαιρετικές περιπτώσεις και με τη δέουσα αιτιολόγηση στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19. Τα διαδικαστικά βήματα που πρέπει να γίνουν από την Επιτροπή θα πρέπει να συντομευθούν, εφόσον δεν απαιτείται η υποβολή πλήρους αίτησης έργου στην Επιτροπή για την αξιολόγηση του έργου.

(7) Στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 897/2014 ο όρος «τελικές εκθέσεις» χρησιμοποιείται σε δύο διαφορετικά πλαίσια. Ο εν λόγω εκτελεστικός κανονισμός θα πρέπει, συνεπώς, να κάνει σαφή διάκριση μεταξύ εκείνων των τελικών εκθέσεων που καλύπτουν το πρόγραμμα, αφενός, και εκείνων των τελικών εκθέσεων που αφορούν την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου, αφετέρου.

(8) Η επιλεξιμότητα των δαπανών για την ενίσχυση των ικανοτήτων αντιμετώπισης κρίσεων στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19 θα πρέπει να επιτρέπεται κατ' εξαίρεση από την 1η Φεβρουαρίου 2020.

(9) Σε αντίθεση με το άρθρο 65 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([6]), το οποίο ορίζει την 31η Δεκεμβρίου 2023 ως την τελική ημερομηνία για την επιλεξιμότητα των δαπανών όσον αφορά τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 897/2014 δεν καθορίζει μια τέτοια ημερομηνία σε σχέση με τις δαπάνες που αφορούν τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας, αλλά ορίζει ορισμένες προθεσμίες που συνδέονται με τον κύκλο του έργου και τις δραστηριότητες του έργου. Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ των διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 897/2014, η εφαρμογή και των δύο τύπων προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας θα πρέπει να ευθυγραμμιστεί στο μέτρο του δυνατού. Ωστόσο, για λόγους ασφάλειας δικαίου, δεν θα πρέπει να συντομευθεί η περίοδος κατά την οποία μπορούν να διεξαχθούν δραστηριότητες που συνδέονται με το κλείσιμο του προγράμματος και των έργων, συγκεκριμένα μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου 2024 και της 30ής Σεπτεμβρίου 2024. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να συνεχιστεί η έγκριση της επιλεξιμότητας των εν λόγω δραστηριοτήτων και των αντίστοιχων δαπανών τους για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2024 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2024. Όσον αφορά τις εν λόγω περιόδους, είναι σκόπιμο να παραταθεί η περίοδος εκτέλεσης των προγραμμάτων κατά ένα έτος, δηλαδή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025.

(10) Προκειμένου να εξασφαλιστεί ασφάλεια δικαίου για τις συμμετέχουσες χώρες, είναι σκόπιμο να ευθυγραμμιστούν οι ειδικές ρυθμίσεις και διαδικασίες για την τελική λογιστική χρήση και το κλείσιμο του προγράμματος με τις διατάξεις που ισχύουν για τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας στο πλαίσιο του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας. Επιπλέον, θα πρέπει να επιτραπεί η πλήρης χρήση της συνεισφοράς της Ένωσης μέσω προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας, ώστε να επωφεληθεί από την πρόσθετη ευελιξία που παρέχεται για τον υπολογισμό της πληρωμής του τελικού υπολοίπου στο τέλος της περιόδου προγραμματισμού.

(11) Λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της κατάστασης που σχετίζεται με την πανδημία COVID-19, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί η άμεση εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, η οποία θα πρέπει, συνεπώς, να αρχίσει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

(12) Συνεπώς, ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 897/2014 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.

(13) Τα μέτρα που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής που έχει συσταθεί με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 232/2014,

([6]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 897/2014 τροποποιείται ως εξής:

1) Στο άρθρο 12, προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 4:

«4. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2 και σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1, δεν απαιτείται συγχρηματοδότηση της συνεισφοράς της Ένωσης για τις δαπάνες που πραγματοποιούνται και καταβάλλονται, όπως αναφέρεται στους ετήσιους λογαριασμούς του προγράμματος για τη λογιστική χρήση από την 1η Ιουλίου 2020 έως τις 30 Ιουνίου 2021.».

2) Στο άρθρο 15, η ημερομηνία «31 Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31 Δεκεμβρίου 2025»·

3) Το άρθρο 18 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 2, η ημερομηνία «31 Δεκεμβρίου 2021» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31 Δεκεμβρίου 2022»·

β) στην παράγραφο 3, η ημερομηνία «31 Δεκεμβρίου 2022» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31 Δεκεμβρίου 2023»·

4) στο άρθρο 19, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Μόνο οι δραστηριότητες που συνδέονται με το κλείσιμο έργων από τους δικαιούχους σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο iii) ή συνδέονται με το κλείσιμο προγραμμάτων στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας μπορούν να πραγματοποιηθούν μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2024 και 30ής Σεπτεμβρίου 2024.»·

5) στο άρθρο 28, παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος 1α:

«1α. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, η πανδημία COVID-19 συνιστά δεόντως αιτιολογημένη περίπτωση την οποία μπορεί να επικαλεσθεί η αρχή ελέγχου, βάσει της επαγγελματικής κρίσης της για να χρησιμοποιήσει μη στατιστική μέθοδο δειγματοληψίας για τη λογιστική χρήση από την 1η Ιουλίου 2019 έως τις 30 Ιουνίου 2020.»·

6) Το άρθρο 41 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 1 παρεμβάλλεται το ακόλουθο στοιχείο γ):

«γ) το έργο υλοποιείται με σκοπό την ενίσχυση των ικανοτήτων αντιμετώπισης κρίσεων στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19.»·

β) παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος 4α:

«4α. Κατά παρέκκλιση από τη διαδικασία της παραγράφου 4, τα έργα που προτείνονται για επιλογή χωρίς πρόσκληση υποβολής προτάσεων με βάση τη παράγραφο 1 στοιχείο γ) αξιολογούνται από την Επιτροπή βάσει συνοπτικής παρουσίασης του έργου. Η Επιτροπή κοινοποιεί την αξιολόγησή της στη διαχειριστική αρχή εντός δύο μηνών από την ημερομηνία υποβολής του εγγράφου. Η εν λόγω προθεσμία δύναται να παραταθεί, εάν κριθεί αναγκαίο. Σε περίπτωση αρνητικής αξιολόγησης, η Επιτροπή γνωστοποιεί τους σχετικούς λόγους στη διαχειριστική αρχή.»·

7) Το άρθρο 48 τροποποιείται ως εξής:

α) Στην παράγραφο 2, τα σημεία ii) και iii) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«ii) οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες θα πρέπει να έχουν καταβληθεί πριν από την υποβολή των τελικών εκθέσεων των έργων. Δύνανται να καταβληθούν σε μεταγενέστερο στάδιο, με την προϋπόθεση ότι παρατίθενται στην τελική έκθεση και αναφέρεται η εκτιμώμενη ημερομηνία καταβολής·

iii) εξαιρούνται οι δαπάνες για την κατάρτιση τελικών εκθέσεων των έργων που ενδέχεται να πραγματοποιηθούν μετά τη λήξη της περιόδου υλοποίησης του έργου, όπως π.χ. η επαλήθευση δαπανών, ο λογιστικός έλεγχος και η τελική αξιολόγηση του έργου»·

β) παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος 2α:

«2α. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 19 παράγραφος 1, οι δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες για συνεισφορά της Ένωσης, όταν καταβάλλονται μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2023.»·

γ) παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος 3α:

«3α. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 3, οι δαπάνες για έργα ενίσχυσης των ικανοτήτων αντιμετώπισης κρίσεων στο πλαίσιο της πανδημίας της COVID-19 είναι επιλέξιμες από την 1η Φεβρουαρίου 2020.»·

8) Το άρθρο 64 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 64

Πληρωμή του τελικού υπολοίπου

1. Η διαχειριστική αρχή υποβάλλει την αίτηση πληρωμής του τελικού υπολοίπου μαζί με τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 68 και στο άρθρο 77 παράγραφος 5.

2. Το τελικό υπόλοιπο καταβάλλεται εντός περιόδου μέγιστης διάρκειας τριών μηνών από την ημερομηνία εκκαθάρισης των λογαριασμών της τελευταίας λογιστικής χρήσης ή ενός μήνα από την ημερομηνία παραλαβής της τελικής έκθεσης υλοποίησης, εάν η ημερομηνία αυτή είναι μεταγενέστερη.

3. Η πληρωμή του τελικού υπολοίπου για το πρόγραμμα στην τελική λογιστική χρήση μπορεί να υπερβαίνει έως και το 10 % της συνεισφοράς της Ένωσης για κάθε θεματικό στόχο, όπως ορίζεται στην εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής για την έγκριση του προγράμματος.

Η συνεισφορά της Ένωσης μέσω της πληρωμής του τελικού υπολοίπου κατά την τελική λογιστική χρήση δεν υπερβαίνει τη συνολική συνεισφορά της Ένωσης σε κάθε πρόγραμμα, όπως ορίζεται στην εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής για την έγκριση του προγράμματος.»·

9) Το άρθρο 77 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 5, η ημερομηνία «30 Σεπτεμβρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «15 Φεβρουαρίου 2025»·

β) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 6:

«6. Οι προθεσμίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 5 μπορούν να παρατείνονται, κατ' εξαίρεση, από την Επιτροπή έως την 1η Μαρτίου, αν το ζητήσει η οικεία διαχειριστική αρχή.».

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 23 Ιουνίου 2020.

Για την Επιτροπή
Η Πρόεδρος
Ursula VON DER LEYEN